

Tillitsvalgte i Sjøheimevernet
V/Hovedtillitsvalgt Torben Knudsen

Forsvarsdepartementet
Pb. 8126 Dep.
0032 Oslo
postmottak@fd.dep.no

05. januar 2012

Deres ref.
2010/01948-97/FD IV 1/FHE

HØRINGSUTTALELSE TIL FORSVARSSJEFENS MILITÆRFAGLIGE RÅD

BAKGRUNN

Forsvarssjefens Militærfaglige råd (MFR), slik dette foreligger, innebærer et fundamentalt brudd med den faglige knytning og forankring Sjøheimevernet (SHV) har opp mot Sjøforsvaret samt de oppgavene SHV har løst siden 1951.

MFR foreslår en ny organisering av SHV som innebærer en;

- Nedleggelse av SHV sin sentrale stab og dermed en terminering av den sentrale operative ledelsen og styrkeproduksjon av SHV.
- Full integrering av SHV regionalt der operativ ledelse og styrkeproduksjon av SHV underlegges utpekte HV-Distrikter.
- En styrking av det regionale og lokale nivået med etablering av kadrer.

I sum vil forslaget bety en nedleggelse av SHV, da det fremtidige «SHV» kun vil utgjøre fragmenter av dagens kapasiteter, hvor fokuset kun er å være i stand til å støtte Landheimevernet i løsning av deres oppgaver.

Forsvarets ledelse har de senere år lansert HV som den nye dimensjonen i kystsonen. Konsekvensene av denne nye satsing skal være økt fokus og innsats i kystsonen, dette da hovedtyngden av befolkningen og verdiskapningen foregår der.

DRØFTING

SHV sin eksistens hviler på det operative behov, slik dette er beskrevet i Sjef FOH sitt planverk. Videre er SHV en del av HV og skal organiseres ut i fra de grunnprinsipper som gjelder for hele Heimevernet;

- Lokalt fotavtrykk
- Lokal rekruttering
- Lokal kunnskap
- Lokalt vern, virke og bevoktning

Det som er spesielt for det maritime miljøet, sammenlignet med landmiljøet, er de høye kravene til sikkerhet, kravene til materiellet og kravene til faglig kompetanse hos personellet.

Alle, både befal og mannskaper, er gjensidig avhengig av hverandre. Å kunne FAGET og forstå konsekvensen av sine handlinger er derfor viktig å ha i bevisstheten hos ALLE. Skal de enkelte elementene i SHV fungere, må det faglige og sikkerhetsmessige (safety) fullt ut være ivarettatt.

Forsvarssjefens Fagmilitære Råd

MFR foreslår en opprettelse av «SHV Treningssenter» med fem mann, til erstatning for den nåværende SHV-staben. Da det er foreslått at HV-Distriktssjefene skal gis det kommandomessige ansvaret for styrkeproduksjonen, må en anta at treningssenteret kun skal ha en faglig støtte- og rådgiverrolle over de samme fire utpekte HV-distrikter. En fragmentering av ressursene vil utvanne mulighetene for å kunne ivareta styrkeproduksjonen av SHV.

Den foreslåtte ledelse av SHV gjennom fire utpekte HV-distrikter krever at de enkelte distriktstabene kan ivareta de samme operative og styrkeproduksjonsansvar for SHV sine underlagte enheter, som en faglig og maritim kompetent SHV-stab gjør i dag.

SHV som sjømiliter organisasjon som har klart definerte oppgaver, kan ikke ledes operativt av et HV-distrikt uten at distriktet først blir tilført tilstrekkelig sjømiliter kompetanse i sin stab. På taktisk nivå er dette en betingelse for oppdragsløsning. Det samme gjelder ansvar for og ledelse av styrkeproduksjon av de sjømilitære kapasitetene.

Det fremlagte forslag fra Forsvarssjefen (FSJ) kompliserer de faglige ansvarsforholdene ved at antall «kommandonivåer» innen faglinjene er overdrevent stort og fremstår byråkratisk. Ansvar og myndighet er tillagt den enkelte distriktssjef, mens ansvar og myndighet til «SHV-Treningssenter» er uklart.

I faglinjen fastsettes alle detaljerte bestemmelser for hvordan styrkeproduksjonen i SHV skal utføres. I dette er «safety» sentralt. Et mylder av regler og bestemmelser er med på å legge grunnlaget for trening på enhetsnivå. Unødig lang avstand mellom fagmyndighet og utførende nivå gir grunnlag for feiltolkninger, mangler og uoversiktighet.

FMR sin løsning krever også rekruttering av et større antall sjømilitære fagspesialister, da ansvaret for og utøvelsen av styrkeproduksjonen er foreslått spredt på fire HV-Distrikter. Rekrutteringsmessig vil det være svært vanskelig å fylle det antall stillinger det er behov for, i hver av de fire distriktstabene.

MFR legger ned den etablerte SHV-kommandostaben ved Haakonsværn og sprer det kommandomessige ansvaret for styrkeproduksjon og operativ ledelse på 4 HV-distrikter. Løsningen vil vanskeliggjøre en enhetlig ledelse og kontroll av SHV. Løsningen vil kreve en økning av maritimt fagpersonell for bemanning av de utpekte HV-distriktstabene, hvilket ikke ansees realistisk gjennomførbart. Fragmentert operativ ledelse av SHV, løst fra hvordan dette ivaretas sjømilitært, åpner for økt risiko for skader og tap av materiell og personell.

Til sist innebærer MFR en flytting av SHV-kadrene og I-styrkene til HV-distriktene, som ligger langt fra kystlinjen og operasjonsområdene. MFR vil innebære økte investerings- og driftskostnader. Det vil bli mindre tid til gjennomføring av trening som følge av lengre transportavstander til aktuelle skyte- og øvingsfelt. Det vil også medføre vanskeligheter med å rekruttere inn kompetent personell på grunn av tungvinte løsninger med ugunstig beliggenhet, tatt i

betraktning hvor denne kompetanse finnes i dag. MFR vil således innebære en beredskapsmessig svekkelse ved økning av reaksjonstiden som følge av at det blir lengere avstand fra oppsettningssted (base) og til aktuelle operasjons, øvings- og skytefelt, samt aktuelle vedlikeholds- og driftsfasiliteter.

MFR anses derfor ikke hensiktsmessig, akseptabel eller gjennomførbar. MFR vil således ikke ivareta styrkeproduksjonen, den operative ledelsen eller lokaliseringen av Sjøheimevernet.

Anbefaling til Styrkeproduksjon av SHV

Det bør opprettholdes en sentral SHV-Stab med ansvar for styrkeproduksjon av SHV, slik dette fungerte fra 2005 til 2008. Denne løsningen innebærer en sentral ledelse av styrkeproduksjonen lagt til Haakonssvern og vil sikre opprettholdelse av dagens viktige fagmiljø. SHV-Staben vil fungere som «konnektoren» mellom fagmyndighet for maritime saker i Forsvaret (GIS) og HV. Løsningen sikrer også tilgang på spesialister som HV må ha for å kunne ivareta ansvaret for styrkeproduksjonen.

Etableringen av regionale SHV-kadrer vil avlaste den sentrale staben ved å ivareta oppgaver som planlegging og gjennomføring av treninger og øvelser, operasjonsplanlegging og ledelse og 2.linjes vedlikehold av eget avdelingsmateriell.

Den administrative delen av styrkeproduksjonsansvaret kan, med den kompetansen HV-distriktene besitter, best ivaretas regionalt/lokalt. Dette gjelder det personellmessige oppsetningsansvaret som alltid vil kreve lokale løsninger. Således bør synergier utnyttes ved at vedkommende HV-Distrikt tildeles OPE ansvar, hvor de tildeles ansvar innen lokal personellforvaltning, oppklodning og utrustning av personell, innkalling og avlønning av soldatene, EBA og transportstøtte samt sivil-militær kontakt.

Anbefalingen innebærer en kraftsamling og dermed etablerer en enhetlig operativ ledelse samt ledelse av all styrkeproduksjon. Løsningen sikrer at ansvar og myndighet følges ad.

Organiseringen innebærer kort avstand mellom fagmyndighet og utførende ledd og sikrer dermed nær og direkte kontakt mellom fagmyndighet og utførende nivå. Dette sikrer best ivaretagelse av de faglige forhold og de spesielle forhold knyttet til «safety».

Videre sikrer anbefalingen tilgang på fagspesialister da muligheten for å rekruttere de nødvendige spesialister er meget gode på Haakonssvern.

Anbefaling til Operativ ledelse av SHV

Hovedoppgaven til SHV-Staben på Haakonssvern er styrkeproduksjon, dog har staben høy faglig kompetanse innenfor maritim krigføring. Stabens kompetanse er derfor viktig å utnytte for å kunne ivareta en kompetent operativ ledelse av SHV, slik dette prinsippet gjelder for SJKE og HV-distriktene forøvrig.

Argumentene for å samle operativt ansvar og styrkeproduksjonsansvar under samme sjef er derfor viktig for FOH, for SHV og for HV-distriktene. Sjef SHV må derfor sidestilles med en HV-distriktssjef hva angår det operative ansvar for underlagte enheter.

Sjef SHV må derfor ha det overordnede ansvar for styrkeproduksjonen av SHV, med unntak av den administrative del av OPE ansvaret. Videre må Sjef SHV ha det operative ansvaret for underlagte enheter. HV-distriktene bør ha OPE-ansvaret samt den koordinerende myndighet ifm regional

logistikkstøtte.

Anbefaling til lokalisering av SHV

MFR tilfrestiller svært få av kravene som må stilles til en geografisk lokalisering. Et økonomisk innsparingsargument på driftsbudsjettet vil med FSJ sitt forslag, raskt bli utlignet mot de ulempene og økte driftskostnader de nye lokaliseringene vil innebære.

Den geografiske lokalisering må tilpasses de lokale forhold ut i fra prinsippet om hva som er å anse til å være mest kosteffektivt totalt sett.

- SHV-Kadre Nord Norge anbefales lokalisert til Trondenes ved Harstad som i dag.
- SHV-Kadre Midt Norge anbefales lokalisert til Ørlandet. Stedet er nær aktuelle operasjons, skyte- og øvingsfelt. Kommando- og kontrollmulighetene fra Ørlandet overfor egne enheter vil være tilfredstillende.
- SHV-Kadre Vest Norge anbefales lokalisert til Haakonsvern i Bergen som i dag.
- SHV-Kadre Sør-Øst Norge anbefales lokalisert til Karljohansvern i Horten som i dag.

KONKLUSJON

Sjøheimevernet skal fortsatt utgjøre Heimevernets sjømilitære kapasitet.

SHV skal organiseres som en helhetlig organisasjon, med en sentral ledelse som både har det operative ansvaret og styrkeproduksjonsansvaret. De nevnte ansvarsområder utøves igjennom fire regionale SHV-Kadrer med ansvar for underlagte innsatsstyrker og SHV områder, som administrativt støttes av HV-Distriktene.

SHV skal organiseres etter følgende prinsipper:

- **Det opprettes en sentral SHV-Stab ledet av sjefen for SHV med ansvar for operasjoner og styrkeproduksjon av SHV, lokalisert til Bergen / Haakonsvern.**
- **Sjef SHV skal kunne danne stab for operativ ledelse av SHV.**
- **Det skal etableres 4 regionale SHV-Kadrer, geografisk lokalisert slik;**
 - **SHV-Kommando Nord Norge lokaliseres som i dag til Harstad**
 - **SHV-Kommando Midt Norge flyttes fra Værnes og lokaliseres til Ørlandet**
 - **SHV-Kommando Vest Norge lokaliseres som i dag til Haakonsvern**
 - **SHV-Kommando Sør-Øst Norge lokaliseres som i dag til Horten**
- **Utpekte distrikter gis det administrative oppsetningsansvaret for de regionale SHV-Kadrer med underlagte avdelinger.**

Torben Knudsen
Hovedtillitsvalgt
Sjøheimevernet